

Aabenraa Kommunes vurdering af fosfor i sager om godkendelse af husdyrbrug marts 2013

Nedenfor er skitseret baggrunden og hjemmelsgrundlaget for Aabenraa Kommunes vurderinger af fosforbelastning af målsatte søer i sager om godkendelse af husdyrbrug.

Kommunen har en forpligtigelse i hver enkelt sag til konkret at vurdere fosfortilførslen til de målsatte søer, vi har i kommunen. Herunder også råstofsøer, som er særligt næringsfattige og følsomme overfor forøget forurening.

Måden hvorpå Kommunen vurderer følger Miljøstyrelsens vejledning - wiki-vejledningen (vejledning til husdyrbrugsloven) – under fosforafsnittet, samt de retningslinier som bliver givet af Natur og Miljøklagenævnet i deres principielle afgørelser.

Hjemmelsgrundlaget for at stille vilkår til fosforoverskud på husdyrbrug er husdyrbruglovens §§ 19 og 23, samt mål og retningslinjer i kommuneplanen, regionplanen og udkast til vandplan, som er gengivet nedenfor. Kommunen kan jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 7 meddele afslag, hvis det vurderes, at der med de fastlagte beskyttelsesniveauer i bekendtgørelsens bilag 3, eller de efter stk. 2 og 3 fastsatte vilkår vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser (fx målsatte søer og råstofsøer). Dvs. hvis ikke der kan stilles vilkår efter bilag 3 og 4, som sikrer beskyttelsen, kan kommunen således meddele afslag, eller ansøger kan lave en projektilpasning, således at ejendommens fosforbelastning af vandmiljøet nedsættes (fx. sætte arealer i fosforklasse, som regulerer fosforoverskuddet).

Nedenfor er gengivet nogen af de retningslinjer, som kommunen vurderer efter:

I wiki-vejledningen (vejledning til husdyrbrugloven) står følgende:

”Søer og vandløb

I fastlæggelsen af fosforklasser er der set på marine Natura 2000 områder som slutrecipient. Der er ikke inddraget viden om fosforfølsomme søer. Grunden hertil er, at denne viden ikke ligger tilgængelig som et samlet kort på Miljøportalen, men derimod ligger hos den enkelte kommune.

Der skal derfor i første omgang tjekkes for om bedriftens arealer udover at ligge i oplande til fosforfølsomme Natura 2000 områder ligger i oplande til fosforfølsomme søer. Hvis dette er tilfældet vil der som hovedregel gælde samme beskyttelsesniveau, som gældende i forhold til marine Natura 2000 områder med de samme fosforklasser osv. Kortgrundlaget i IT-systemet er derfor også på dette punkt kun vej-

ledende. I oplande til sådanne søer skal man desuden have ekstra fokus på fosfor, da søer generelt betragtes som mere fosforfølsomme end de marine områder. Der skal derfor være ekstra fokus på eksempelvis at stille krav om randzoner mm. Hvis kravene vurderes ikke at være tilstrækkelige skal der gives afslag.”

Jf. wiki-vejledningen skal der foretages en konkret vurdering af påvirkning af overfladevand med fosfor. Her fremgår bl.a. også at det anbefales at anlægge en landskabsmæssig risikobetragtning i vurderingen, hvor det bl.a. foreslås at stille vilkår om bræmmer, ved risiko for overfladeafstrømning af fosfor.

Kommunens mål for miljøtilstanden i vandløb og søer er bl.a. (Kommuneplan 2009):
“- At hensynet til et alsidigt plante- og dyreliv i vandløb og søer ikke tilsidesættes.”

Regionplan 2005 for Sønderjyllands Amt indeholder en lang række retningslinjer for beskyttelse af grundvand og kvalitet af overfladevand i vandløb og søer. Disse retningslinjer, målsætninger og udpegninger er fortsat gældende frem til bortfald af disse som konsekvens af vandplanernes ikrafttræden.

Af regionplan 2005 fremgår bl.a. følgende mål:

- “- At tilstanden i de enkelte søer skal søges tilnærmet søens naturtilstand. Dette indebærer, at søerne skal have så klart vand som muligt, og sikres et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, der ikke eller kun svagt er påvirket af menneskelig aktivitet.
- At søernes målsætninger ikke må hindres som følge af direkte eller diffus tilførsel af forurenende stoffer.
- At sikre overfladevandskvaliteten ved at bekæmpe og begrænse forurening med fx spildevand, okker, eller næringsstoffer som kvælstof og fosfor.
- At foranstaltninger til forebyggelse og imødegåelse af forurening, sker ved en afvejning af miljøets betydning og sårbarhed sammenholdt med de samfundsmæssige omkostninger, hvor der i videst forstand tages hensyn til beskyttelsen af miljøet.”

Regionplanens mål er ledsaget af en række retningslinjer, der beskriver, hvordan der skal forvaltes i forhold til overfladevand og tilførsel af næringsstoffer.

Retningslinje 6.4.1. “Direkte eller indirekte tilførsel af forurenende stoffer til vandområder skal nedbringes mest muligt, således at målsætningerne for vandområderne som minimum kan opfyldes.”

Retningslinje 6.6.2. “Begrænsning af næringstilførsel – Søer der er målsat med en miljøkvalitetsmålsætning skal sikres mod tilgroning og opfyldning som følge af tilførte næringsstoffer og partikulært materiale fra dyrkede arealer. I oplandet til målsatte søer skal direkte og diffuse tilledninger af fosfor søges nedbragt mest muligt ved anvendelse af bedst anvendelige teknologi (BAT). Ved ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen i oplandet til en målsat sø skal det dokumenteres, at den ansøgte udvidelse ikke forøger fosfortilførslen til søen og helst nedbringes.”

Regionplanens mål og retningslinjer afløses af de nationale vandplaner, som pt. ligger i udkast, og er gældende på den måde, at der ikke må gives tilladelse til noget, som

vil stride imod de miljømål der er sat, eller som vil være til hindring for at miljømål ikke kan nås.

Miljømålet i udkast til vandplan for Vidå-Kruså, hovedvandområde 4.1, er, at der skal opnås god økologisk tilstand. God økologisk tilstand defineres som en "svag afvigelse fra en tilstand upåvirket af menneskelig aktivitet (referencetilstanden)."